

Intro

Het Kernteam blijft voor u werken. Bekijk met Inge o.a. de geplande activiteiten.

Alex onze buurman stadsgids heeft zich gebogen over 100 jaar Koninklijk Lyceum Antwerpen (KLA), Mechelsesteenweg, en de familie Joostens e.a. in onze buurt.

Een verslag van een natuurwandeling. Wat willen we met de Karel Oomsstraat en omgeving?

Tref een 'oude' buur en twee kersverse nieuwe burens.

Iedereen heeft er tenminste twee. Pas de-s-met-of-zonder-apostrof eens toe op uw namen.

Als vanouds een update over de stand van zaken in ons Hertoghe park.

Tussen haakjes:

fonkelt als nooit tevoren en zal blijven fonkelen.

Even abrupt als ze begonnen te draaien, kwamen de wieken van de geruchtenmolen 'overhoeks' te staan. Die stand betekent: de rust is weergekeerd.

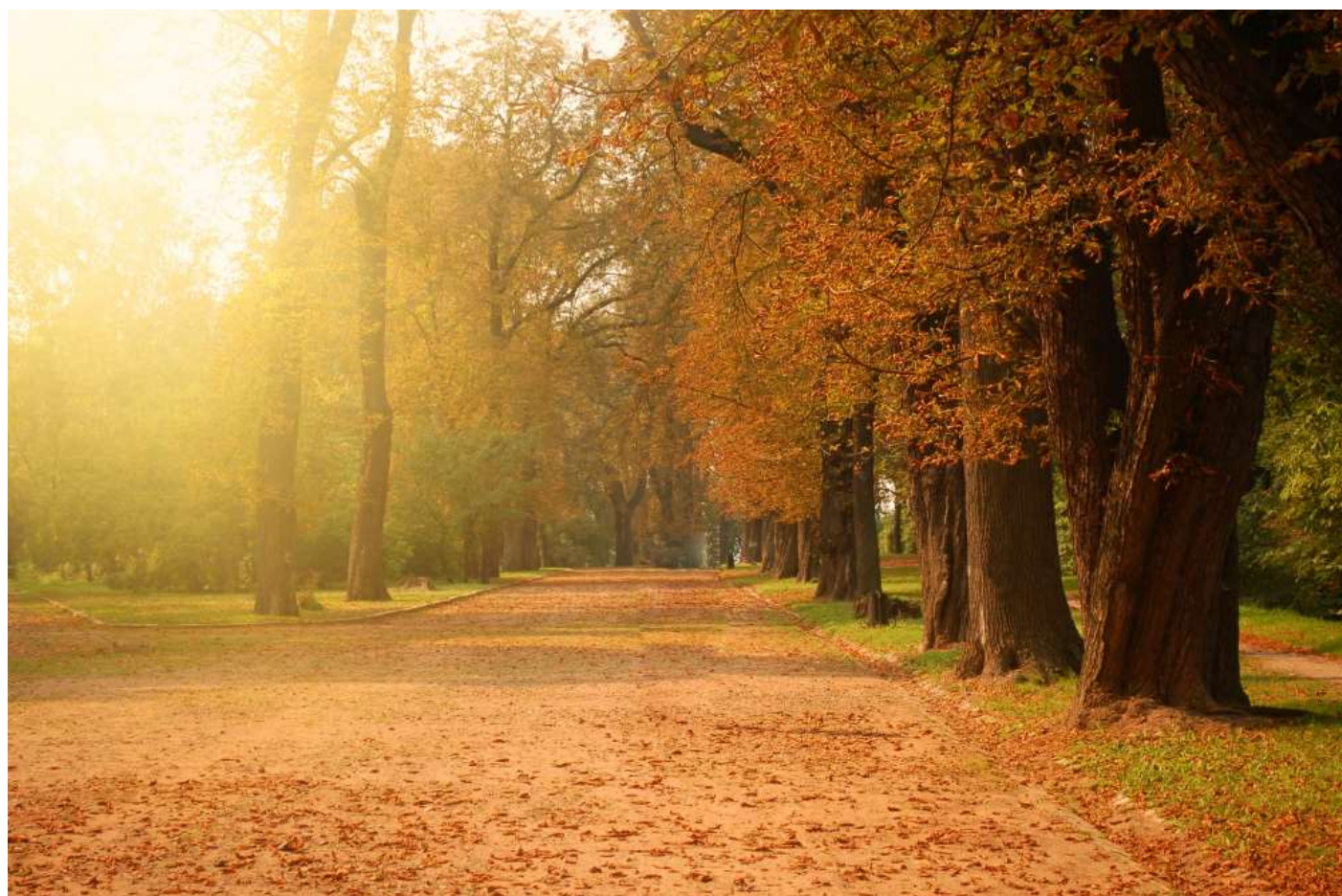
Ieder van u kan meehelpen om onze leesbasis uit te breiden – zonder veel moeite. Stuur de Hertoghe Actueel digitaal door naar een familielid of vriend. Als u een geprinte versie in uw bus krijgt, omdat u geen email heeft, breng het onder de aandacht van uw familie, vrienden en bezoekers. Spoor uw vrienden aan om óók te registreren voor ontvangst van de Hertoghe Actueel.

Voor het kernteam

Nelly Bongers

Inhoud

Intro.....	1
Inhoud	2
Activiteiten Buurtkring Hertoghe	3
Bezoek Brilschanspark/Brialmontpark/Wolvenberg	5
Nieuws van de buurtcoach.....	7
Van Karel Oomsstraat naar Karel Droomsstraat: De Hertoghe herbront.....	10
Historiek van de straatnamen in onze buurt	11
Dit is uw buur	11
Dit is uw nieuwe buur.....	13
Dit is al heel lang uw buur.....	14
Geschiedenis van de buurt – Alex Elaut.....	16
Wist u dat	31
In ons park.	32
Uit in de buurt.....	34
En nog een paar foto's	39

afbeelding freepik

Activiteiten Buurtkring Hertoghe

Licht en duisternis in de klassieke muziek door Frank Mahieu

Vrijdag 15 november in Café Biart (de derde novemberlezing)

Naar jaarlijkse gewoonte ook dit najaar een novemberlezing! Frank zal ons, aan de hand van een zestal fragmenten uit het klassieke muziekrepertoire, meenemen in die wondere wereld. Meer bepaald zal hij, aan de hand van een zestal voorbeelden, illustreren hoe componisten - Haydn, Händel, Schumann, Strauss - elk op hun manier licht en duisternis verwerken in hun composities.

Het missaal van Berchem door Steven Van Impe

Dinsdag 19 november om 15u00 in Café Biart

Het Missaal van Berchem is het oudste boek uit Antwerpen. Het werd geschreven rond het jaar 1140 in de verdwenen Sint-Michielsabdij. Zo'n driehonderd jaar later verhuisde het boek naar Berchem, waar het eeuwenlang gebruikt, bewaard en gekoesterd werd. Wat is dat Missaal van Berchem juist? Wat staat erin? Wie heeft het gemaakt? Hoe heeft het al die eeuwen overleefd? Op een deel van die vragen kunnen we nog geen uitgebreide of volledige antwoorden geven: het onderzoek is in veel opzichten nog maar net begonnen. Maar we weten toch al genoeg voor een eerste kennismaking.

Gedigitaliseerde versie

Bekijk het Missaal van Berchem [hier](#) alvast integraal online. Blader door de 205 gedigitaliseerde folio's of bladen van dit eeuwenoude manuscript. Je kan inzoomen op de kleinste details. Veel kijkplezier!

Bio Steven Van Impe

Steven Van Impe is master in de geschiedenis (Universiteit Gent) en de informatie- en bibliotheekwetenschappen (Universiteit Antwerpen) en doctor in de Letterkunde (Universiteit Antwerpen). Hij werkt sinds 2006 als conservator oude drukken en handschriften in de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience, en doet onderzoek naar de geschiedenis van de boekdrukkunst in de Zuidelijke Nederlanden in de zeventiende en achttiende eeuw.

Aquarellen met Frank

18/10 - 25/10 - 15/11 - 22/11 - 29/11
telkens om 15u00 in "de linde" Nottebohm Wzc

Handwerkclub

elke dinsdag om 15u00
de Brabozaal Nottebohm Wzc

in

Koffie Hertoghe

25 oktober, 29 november, 27 december
telkens om 15u00 in Café Biart Nottebohm Wzc

Winterfeest – Kerstmarkt

Zaterdag 14 december in Café Biart van 15 tot 17u30

We zetten de donkere dagen in met een gezellige kerstmarkt waar u niet alleen kerstkaartjes kan kopen van de aquarelclub en gebreide kunstwerkjes van de handwerkclub. Je kan er ook terecht voor wat winterse versnaperingen of zelf wat verkopen voor een goed doel.

Buren die iets willen verkopen voor een goed doel, krijgen gratis een tafel ter beschikking.

Interesse? Contacteer dan Inge Melis.

Inge.melis@nottebohm.be of 0485230531

Winterdrink Buurtkring Hertoghe

Zondag 26 januari 2025 om 14u30 in domein Hertoghe

De uitnodiging mogen jullie later nog in je brievenbus en mailbox ontvangen, maar hou al zeker de datum vrij om elkaar bij een borrel het beste te wensen voor het nieuwe jaar.

Enkele sfeerfoto's van de geslaagde editie vorig jaar.

Bezoek Brilschanspark/Brialmontpark/Wolvenberg

19 oktober om 10.30h. De regen heeft de natuur schoongespoeld, maar nu is het droog, en aangename temperatuur om te wandelen. Corona speelt ons weer parten, onze groep is beperkt.

We worden verwelkomd door de gids Ludwig van Natuurpunt, die ons meeneemt door het enige natuurreservaat in Antwerpen.

Dit gebied behoorde tot de fortengordel rond Antwerpen, eigendom van het ministerie van Defensie, tot het enkele jaren geleden door de stad werd gekocht. Het beheer werd toevertrouwd aan Natuurpunt, en ondertussen is een prachtig domein om in te wandelen en te vertoeven.

Er loopt een mooi aangelegd pad met houten vloer doorheen het gebied, dus slijk en natte voeten worden ons bespaard.

Onderweg praat Ludwig honderduit over wat er te zien is, en trekt onze aandacht op een aantal zwammen die hier mooi te zien zijn, zoals de hertenzwam met zijn mooie bruine kleur, en waar langs onder duidelijk de plaatjes te zien zijn :

Overal op de dode takken, die hier mogen blijven liggen in het natuurgebied, groeien diverse zwammen

Dit zijn enkele voorbeelden van de duizenden zwammen die in Vlaanderen te vinden zijn.

Wie kan dit lezen? Een mooi voorbeeld van de aanwezigheid van de letterzetter.

We zagen ook een reiger, een aalscholver en een paar meerkoeten, maar die wilden niet poseren voor een foto.

En zoals altijd in een natuurgebied, we zullen nog een paar keer moeten terugkomen want niet alles laat zich zien in dit seizoen. Daarom zijn er ook infoborden met mooie foto's en uitleg over bijvoorbeeld salamanders, kikkers, vlinders, kevers, orchideeën.

Het natuurreservaat gaat naadloos over in het natuurpark Wolvenberg, dat loopt tot aan de Grotesteenweg en beheerd wordt door de stad. Er wordt hier een wadi voorzien om de wateroverlast langs de Uitbreidingsstraat te verminderen. Er staat een beestentoren, met onderaan een bijenhotel, en daarboven nestgelegenheid voor diverse diersoorten. Hier geen voorgeschreven wandelpaden, er kan vrijer door het groen gelopen worden, er staan vuilbakken, er kan gepicknickt worden.

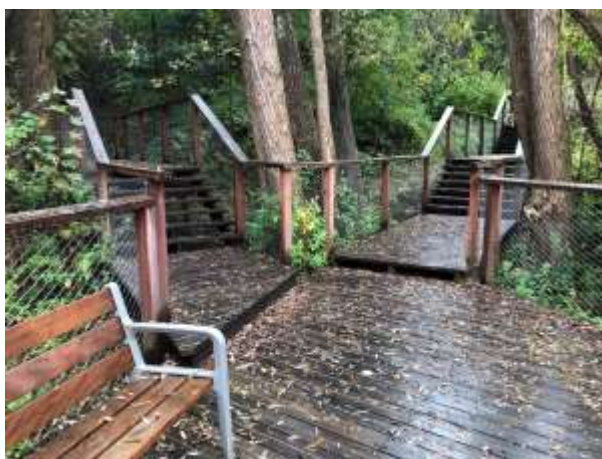

Het laatste onderdeel van de wandeling ging naar het Brilschans park, aan de overzijde van de ring. Samen met het reservaat en park Wolvenberg en het Villegaspark vormt dat het Brialmontpark, dat bedoeld is als de groene long van Berchem.

Wat ons enorm opviel is de afwezigheid van lawaai, ondanks de nabijheid van de ring. Doordat we in een “diepte” liepen, was er bijna niets van de omgeving te horen.

CHRISTINA DE JONG

NOG ENKELE FOTO'S VAN NANCY VAN DIJCK

Nieuws van de buurtcoach

De activiteiten in Nottebohm die ook toegankelijk zijn voor de buurt blijken goed in te spelen op de nood van enkele burens. Alle activiteiten hier benoemen waarvoor ook de buurt welkom is zou ons te ver leiden, maar als je interesse hebt, check dan vooral maandelijks onze huiskrant Nottebohm Actueel. Terug te vinden in Café Biart of op de [website](#). Daar vind je trouwens ook de voorbije edities van de [Hertoghe Actueel](#) terug.

Heb je een smartphone of tablet en zou je daarover graag wat meer uitleg hebben. Via een project van de UA kunnen we nog tot december 2024 individueel begeleiding aanbieden. **Hiervoor moet je wel inschrijven voor 28 oktober via inge.melis@nottebohm.be**

Aan de slag met je smartphone of tablet

- Smartphone leren gebruiken?
- Berichtjes versturen?
- Foto's ontvangen van familie of vrienden?
- Hulp bij gebruik van tablet of laptop?
- Of gewoon het gesukkel met de gsm moe?

Studenten van de Universiteit Antwerpen bieden je:

- wekelijkse individuele begeleiding
- op jouw tempo
- zo lang je wilt

En er is tijd voor een fijne babbel!

Doelgroep

Bewoners, familieleden en vrijwilligers van het woonzorgcentrum

Universiteit Antwerpen
Faculteit Letteren
en Wijsbegeerte

Bepaal mee de toekomst

Verder hebben een aantal organisaties hun thuisbasis in Nottebohm gevonden waardoor de activiteiten ook toegankelijker zijn voor de burens.

- **Parkinson Contactgroep “Groot Antwerpen”
bijeenkomsten in Nottebohm**

Info of interesse in activiteiten van de [Parkinson Contactgroep?](#)
Coene Maria, GSM 0499 18 68 81 of mail coenemaria@telenet.be
Raymond Thilemans, GSM 0475 42 52 29 of ray.thilemans@parkinsonliga.be

- **De Vlaamse Actieve Senioren “Antwerpen Centrum”
bijeenkomsten in Nottebohm**

Info of interesse in [activiteiten van VI@s?](#)
Gerda De Ryck, GSM 0496 52 40 82 of mail: vlasantwerpen@gmail.com

Onduidelijkheden of vragen in deze rubriek? Stel ze gerust.

Inge Melis

Coördinator Wonen en Leven Nottebohm WZC
Buurtcoach Hertoghe

T 0485 23 05 31
Biertstraat 2 - 2018 Antwerpen
www.nottebohm.be | inge.melis@nottebohm.be

Zo fijn om te zien dat burens elkaar op allerlei verschillende manieren ontmoeten.

Van Karel Oomsstraat naar Karel Droomsstraat.

De Hertoghe herbront

Een groep studenten Stedenbouw en Ruimtelijke Planning van de Universiteit van Antwerpen heeft op vraag van de Fietsersbond geadviseerd over een betere inrichting van de Karel Oomsstraat. Dit gebeurde in het kader keuzevak CSL (Community Service Learning). Dit is een onderwijsbenadering waarbij studenten hun kennis en ervaringen gebruiken om aan een maatschappelijk project (mee) te werken. Dit biedt studenten een praktijkervaring en tegelijkertijd wordt er een positieve bijdrage geleverd aan de samenleving.

De vraag van de Fietsersbond Antwerpen was om een inspirerend en door de buurt gedragen ontwerp te maken voor het centrale kruispunt van de Karel Oomsstraat (Markgravelei x Doornelei x Korte Lozanastraat x Karel Oomsstraat) midden in De Hertoghe. Daarbij willen wij veiligere en logischere fiets- en wandelroutes, meer ecologie en natuur in de stad en meer ontmoetingsplekken voor de buurt.

De reden waarom we dit als Fietsersbond ondersteunen is duidelijk voor de buurtbewoners en passanten: de huidige situatie is chaotisch en onveilig voor elke weggebruiker. Te veel verkeerstromen komen samen in een slecht ontworpen gebied. Zwakke weggebruikers zijn de dupe. Een herontwerp moet de veiligheid van fietsers en voetgangers verhogen, de zone 30 afdwingen en het wonen in de betrokken straten nog aangenamer maken. Vandaar dat we de studenten deze onderzoeksvraag meegaven: **“Hoe kan de Karel Oomsstraat getransformeerd worden tot een veilig kunstwerk dat een 10-jarige alleen kan kruisen?”**

De studenten hebben buurtbewoners op verschillende manieren en momenten betrokken bij het ontwerp. Aan de hand van interviews en een vragenlijst is er een beeld gevormd van de problemen en noden van de buurt. Het ontwerp is op een buurtcomité ook voorgelegd geweest, zo kon het nog aangescherpt worden. Op deze manier ligt er nu een voorstel op tafel, dat zo veel als mogelijk voldoet aan de noden van de buurt.

Ook zijn wij als Fietsersbond Antwerpen intensief meegenomen als klankbordgroep en is input gevraagd aan dienst Mobiliteit en dienst Ruimte van de Stad Antwerpen. Tijdens de onderzoeksfase van het project heeft de Stad Antwerpen verteld over de eigen stand van zaken van de Karel Oomsstraat. De stad is momenteel ook bezig met een ontwerp in kader van betere waterhuishouding in de wijk.

De studenten hebben een mooi, gedurfd en haalbaar concept afgeleverd dat rekening houdt met de wensen van de burens en alle gebruikers van het gebied, met oog op meer verkeersveiligheid, groen,

rust, ontharding en plaats voor horeca. Zo kan de Hertoghe van een rommelig restgebied tussen doorgaande wegen zich herbronnen tot een samenhangend rustpunt, een moderne open Hof van plaisantie!

Wij zullen als Fietsersbond Antwerpen, samen met de buurtbewoners, dit concept inbrengen in onze gesprekken met de stad over de herinrichting van de Karel Oomsstraat. Wij willen daarbij samen optrekken met de buurtbewoners. Onlangs waren wij op bezoek bij de Buurtkring Hertoghe om hierover te praten.

Het rapport van de studenten kan je [hier](#) downloaden.

Historiek van de straatnamen in onze buurt

De naam van een straat kan altijd verklaard worden. Genoemd naar een historische gebeurtenis, een belangrijke familie, stadsontwikkelingen in het verleden, (verdwenen) economische activiteiten, ...

We beginnen met de BIARTSTRAAT, bakermat van onze buurtkring en BRONSTRAAT

Ze werd, samen met de aanpalende Bronstraat in 1875 geopend op gronden Somers-Biart. Overeenkomstig de wens van de grondeigenaars zijn beide straten door de gemeenteraad van Berchem van 14/121875 respectievelijk Biartstraat en Somersstraat genoemd. Bij een beperkte ruil van gronden tussen Antwerpen en Berchem worden beide straten overgeheveld naar de Stad Antwerpen. De Biartstraat bleef haar naam behouden. De benaming Bronstraat is vermoedelijk een toevallige administratieve schepping zonder echt verklaring.

Frank Mahieu

Dit is uw buur

Yoko Cleiren

BAR FLORES

Jan Van Rijswijcklaan 65

Trots poseert Yoko voor haar zaak en naast haar boeketcreatie. Op het ogenblik kun je nog op één hand tellen wat ze te bieden heeft. Dat worden allengs twee handen. Tot nu toe stap je er binnen voor broodjes, lunch/afhaal, bloemen, planten en koffie natuurlijk. Online bestellen kan ook al.

<https://barfloresantwerpen.unipage.eu>

“Hoe kom je zo op het idee om een broodjeszaak in de Jan Van Rijswijcklaan te openen?”

Yoko vertelt.

Ik wist al van jongs af aan dat ik ooit iets zelfstandigs wilde doen. Via allerlei ervaringen in mode, marketing, reclame, evenementen, kwam een voorliefde voor alles wat groeit en bloeit en een talent voor bloemencreaties bovendrijven. Cursussen in bijberoep verfijnden mijn talent.

Om al mijn ideeën in de praktijk te kunnen brengen ben ik 2 jaar op zoek geweest naar een geschikte locatie. Ik ben super trots op het resultaat van de verbouwingen. Het meubilair straalt warmte uit, rieten gevlochten zittingen op de stoelen, houten vloer, zachte kleuren.

Er is echter nog veel in opbouw. Eén wens is een lunchbar. Bestellingen uitbreiden. Een heel grote wens is een fantastische zomer zodat het terras, waarvoor alles al klaar staat, in gebruik kan worden genomen.

Een stilleven in Bar Flores.

Een nostalgische kop en schotel populair in het midden van de vorige eeuw. Handafwas, want het gouden randje is niet afwasmachine-vriendelijk.

Een 'heer van stand' bestudeert beursnoteringen, in het Frans.

Een klant volgt het ontstaan van zijn broodje.

Yoko bruist van het leven (komt het van haar Zuid-Koreaanse mamma?) en dat zet ze over op de studenten en de flexi-werkers die haar 's middags komen helpen. In de vroege ochtend houdt Yoko zich bezig met plannen. Het team kan u op werkdagen bedienen van 8 tot 3 - vrijdag tot 2 uur.

Het is nog een zoektocht naar de juiste leveranciers en bulk leveringen via de groothandel zegt ze. Van doorslaggevende aard bij haar beslissingen is het steunen van kleine zelfstandigen. Relaties opbouwen met leveranciers van lokale producten vindt ze heel belangrijk. Er komt net iemand binnen met een zware doos. Het is de eierleverancier uit Brecht; eieren rechtstreeks van de hoeve. "Tot over 2 weken." Tomaten komen van een andere hoeve. Op de schappen staan producten van starters, steeds met een verhaal erachter.

Yoko heeft een kerstmarkt gepland voor de buurt op vrijdag 20 december van 2 tot 9 uur met warme dranken, bloempakketten, keramiek, kleding. Buurtbewoners die in bijberoep iets creëren zijn welkom om er hun producten aan de man te komen brengen.

Tot slot de bekende vragen

Wat ligt er op jouw nachtkastje?

Tissues en een fles water. Uitgeput val ik meestal in slaap vóóordat ik het kussen raak.

Wat is je guilty pleasure?

Luide muziek terwijl ik kook.

Wat staat er op de bucket list?

Reizen en uiteindelijk huisje boompje beestje.

Dit is uw nieuwe buur

ISAURA MARTINS SETENTA

MARTINS HAIR SALON

Lokaardstraat 24

Hoek Van Putlei en Margravelei

Op een zaterdag babbel ik een poosje in haar salon met deze jeugdig uitziende mamma van twee teenagers; ze is op weg naar een feestje. Ze heeft een vlotte babbel. Iemand vertelde me eens dat, als de kapper vraagt: “Hoe wil je ’t hebben?” mijn antwoord steevast is: “In stilte.” Dat zou Isaura waarschijnlijk wat moeite kosten.

Op het raam is nog net Martins te zien, de naam van haar moeder. Haar krullen stammen van vaderskant, een Braziliaan. Ze kan u, (man én vrouw), behandelen in het Nederlands, Portugees, Frans, Spaans en Engels.

Isaura heeft haar stiel geleerd bij Guy De Waen, kappersopleiding Hairrevolution Academy, Turnhoutsebaan.

Na 8 jaar in een salon in de Jezusstraat is ze in februari als zelfstandige in onze residentiële rustige buurt neergestreken. En dat is precies waar ze naar op zoek was, rust. Het drukke stadsleven is ver verwijderd van haar nieuwe locatie. Het licht valt van alle kanten binnen. Loop langs en binnen of maak een afspraak online. Dinsdag en vrijdag zijn vaste openingsdagen, de donderdagen en zaterdagen wisselen elkaar om de week af.

“Wat doe je het liefst?”

Het komt er vlot uit, de Keratine behandeling.

Keratine producten temmen gekruld haar. Keratherapie werkt met 100% formaldehyde vrije formules. Deze verbreken de zwavelbruggen in het haar niet. Het haar wordt dus niet volledig steil, maar afhankelijk van het haartype worden krullen/slagen ‘getemd’.

Andere technieken: balayage of ombré (wat is beter?) highlights, ontkleuren, kleuren met of zonder ammoniak, uitgroei behandelen, oxidatie.....

Het wordt me langzaam duidelijk hoeveel chemische kennis vereist is in het kappersvak en hoe belangrijk het is dat er veilig mee omgegaan wordt. De evolutie van haarproducten gaat tegenwoordig naar: zonder dit, zonder dat, zonder sulfaat, parabenen, siliconen. Chemicaliën

moeten niet slecht voor het milieu zijn, biologisch afbreekbaar zijn.

De keuze aan speciale vak producten is enorm. Het duizelt.

Isaura: “Westers, afrikaans en latijns-amerikaans haar vereisen elk aparte behandelingen. Knippen, iemand een nieuwe stijl geven, is ook leuk. Een knipbeurt verandert mensen en dat geeft voldoening. Klanten komen vaak met foto’s en zeggen dan: “Zo wil ik het graag.”

Ik verwachtte een hele verzameling scharen toen ik ernaar vroeg. Het zijn er maar twee, zie maar boven. Een gewone schaar en een om te effileren oftewel uitdunnen.

Wist u trouwens dat het woord shampoo is afgeleid van het Hindi-woord chāmpo. In het Hindi wordt met chāmpo inkneden of inmasseren bedoeld en dat is eigenlijk precies wat je met shampoo doet.

Tot slot de bekende vragen:

Wat ligt er op het nachtkastje?

Ik hou van spirituele lectuur. Zibia Gasparetto, Alan Lallan.

Guilty pleasure?

Frietjes, zelfs om 12 uur 's nachts.

Bucket list?

Ooit een ballonvaart.

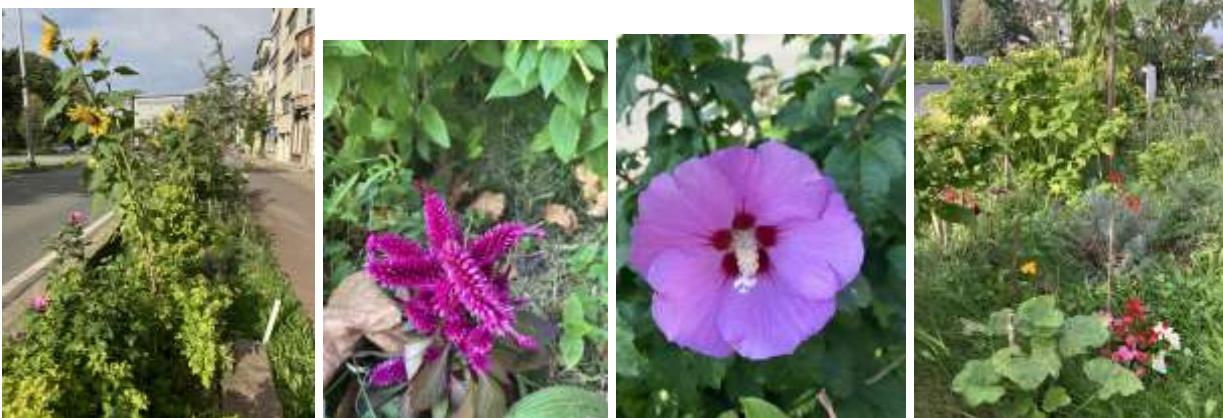
Dit is al heel lang uw buur

TINA MISTIAEN

Desquinlei

Net om de hoek van de Jan Van Rijswijcklaan

Tina is helemaal alleen verantwoordelijk voor deze bloemenpracht voor haar voordeur. Aan één kant raast het verkeer over de Desquinlei, aan de andere kant zijn het de fietsers en aanverwante twee-plus-wielers. Daartussen, een oase van... nee, niet rust dus, maar van kleur.

Tina kijkt richting Ring. “Vroeger was de Desquinlei een kasseienweg en vanaf de huidige berm tot de Ring waren er volkstuintjes en fruitbomen.

Vóór de aanleg van de Ring lag het hele gebied 10 jaar lang braak. Een enorme speeltuin voor ons als kind. Moeder deed wat ze moest doen thuis, zonder aan haar kroos te hoeven denken. We waren de hele dag buiten en werden pas thuis verwacht als het eten op tafel stond. Er waren twee enorme, in onze ogen toch, bergen tot aan de Jan Van Rijswijcklaan en in het braakliggend terrein voor ons huis, putten en kuilen en restanten van afgebroken huisjes.

“Moet je hier nu regelmatig sproeien?”

Tina:

“Nee ik sproei niet. Elke week ga ik wel het gras met een schaar te lijf, rondom de plantjes. Ervaring heeft me geleerd wat het goed doet hier. Het is wel zo dat overmatige hitte een probleem kan zijn.”

Ik word rondgeleid.

“Lavendel kan heel goed tegen droogte. Begonia’s doen het goed. Hibiscus zijn die grote lange paarse. De zonnebloemen staan er fantastisch bij dit jaar – ze weten perfect waar het zuiden is. Tulpenbollen moeten zowat nu de grond in. Ik krijg wel eens stekjes van mijn broer.

Er komen ook dingen aanwaaien. Rucola plantjes hier bijvoorbeeld. De vlinderstruik is pas in zijn derde jaar en is al bijna net zo hoog als de zonnebloemen. De bijen zijn er dol op.

In februari/maart bloeien de narcissen. De wilde hyacinten laat ik verrotten. De slakken denken dat ze er het walhalla gevonden hebben, ze zitten er en masse op, totdat ik ze verzamel en ze verhuis, richting Ring. Ze houden toch al niet van de begonia’s en mijn andere planten zijn dan ook beschermd.”

Ik leer regelmatig nieuwe mensen kennen. Ze stoppen voor een praatje als ik bezig ben. Een geheimpje: een kleinzoon van Willem Elschot woont iets verderop.

De bekende vragen:

Wat ligt er op het nachtkastje?

Boeken, in het Nederlands, Frans en Duits (mijn moeder is Duitse)

Guilty pleasure?

Een goed glas wijn – ik heb het goed onder controle hoor!

Bucket list?

Mijn passie is de Franse taal. Ik wil graag perfect zijn in conversatie Frans.

Een tulpendief! Helaas niet gespot.

UW VLIEGENDE REPORTER

NELLY BONGERS

Geschiedenis van de buurt – Alex Elaut

100 JAAR LYCEUM ANTWERPEN

Op 12 oktober 2024 was er een feestelijke viering van 100 jaar Lyceum Antwerpen. De huisvestingen van de school hebben een boeiende geschiedenis. Aan mij werd gevraagd om wat opzoekingen te doen over de panden waar de schoolgemeenschap was en is gevestigd. Zo kwam ik bij families die ook een band hebben gehad met de omgeving Hertoghe. Zelf ben ik geen oud-leerling. De eerste jongens werden pas ingeschreven in deze meisjesschool in 1971. Over het Lyceum is een boeiend boek verschenen dat kan besteld worden via <https://www.kla.be/100-jaar-kla>. Kostprijs 30 euro.

In het boek heb ik een korte schets gegeven van de vijf huisvestingen van de school.

Het eerste adres van de nieuwe school in 1873 was op de hoek van de **Louizastraat** en de **Koninginnestraat** in een statig herenhuis. De school had de plechtige naam “Ecole Moyenne de Demoiselles” en later “Institut Supérieur pour jeunes filles”. Het was betalend onderwijs met een Franstalig karakter voor meisjes uit de betere, voornamelijk liberale burgerij. De eerste school was nog binnen de 16de -eeuwse stad gelegen. Na het slechten van de Spaanse omwalling komen er brede boulevards. Hierop worden de nieuwe toegangswegen aangesloten zoals de Lange Leemstraat en de Mechelsesteenweg. De middeleeuwse toegangspoorten verdwijnen. Stadsbouwmeester Pieter Dens ontwerpt een modern schoolgebouw in neorenaïssancestijl dat in 1880-1882 wordt gebouwd in de **Lange Leemstraat nr. 26**. Dit wordt de tweede vestiging van de school. Het was ook hier echter van korte duur. Door het toenemend aantal leerlingen verhuist de school naar de **Lange Gasthuisstraat nr. 29**. Het is een indrukwekkend modern ‘Hotel Particulier’ dat gebouwd werd in 1787. Nog net voor de Franse Revolutie. Opdrachtgever was graaf Della Faille de Leverghem die ook in Berchem en omgeving domein Hertoghe eigendommen bezat, waaronder het latere hof van Biart in de Karel Oomsstraat. In de grote tuin werden moderne klaslokalen gebouwd door stadsarchitect Alexis Van Mechelen in 1910. De resterende tuin heeft nu een verbinding met de eeuwenoude Kruidtuin in de Leopoldstraat en kan nog steeds bezocht worden. In de Lange Gasthuisstraat woonden heel wat families die in onze buurt een lusthof hadden. Denken we maar aan de Caters, De Marteau, Biart, Grisar, enz.

Louizastraat – Koninginnestraat Felixarchief foto #51273

Lange Leemstraat nr 26 Foto Stad Antwerpen

Lange Gasthuisstraat nr 29-31 Foto Felixarchief 1107#7467

Door toename van het aantal leerlingen wordt weer naar een nieuwe huisvesting gezocht. WO I gaat echter de plannen vertragen. Veel families vluchten voor het oorlogsgeweld of worden uit hun huizen gezet. Een groot gedeelte van de Antwerpse Duitse gemeenschap keert niet terug. Panden worden geconfisqueerd door de overheid of worden verkocht omdat er geen kapitaal meer is om ze te onderhouden. Zo worden er veel herenhuisen verkocht of afgebroken tijdens het interbellum voor de eerste appartementsgebouwen in de 19de -eeuwse wijken en ook in de oude stad.

Mechelsesteenweg nr. 125

De Stad Antwerpen koopt in 1921 het herenhuis **Mechelsesteenweg nr. 125** met een grondoppervlakte van 1433 m². De verkoper Xavier Meeùs had net voor het uitbreken van WO I een nieuw herenhuis laten bouwen aan de straatzijde. Wat nu nog altijd bestaat. In de tuin worden klaslokalen opgericht door de bekende stadsarchitect Emile Van Averbek. De school zal hier blijven tot 1985. Nadien wordt het Rijksmuziekacademie. Xavier Meeùs was een afstammeling van Jules Meeùs die het grote landgoed bezat tussen de Grote Steenweg, Kardinaal Mercierlei, Le Grellelei en de Theophiel Roucourtstraat. (Zie Hertoghe actueel, jrg.2 nr. 1, editie januari 2021)

Mechelsesteenweg nr 125 Felixarchief OF#1872

Mechelsesteenweg nr. 129

Nu we toch in de straat zijn is het interessant om weten dat mijnheer Meeùs ook vooraanstaande burens had. Waar nu de kerk van de Heilige Geest staat, stond tot 1926 een herenhuis gebouwd door Graaf Moretus de Bouchout uit Vorselaar in de periode 1872-1874. Reeds in 1879 wordt het aangekocht door Arnold de Pret Roose de Calesberg. In 1903 wordt het gehuurd door “les Soeurs de Notre de Sion” om er een school met pensionaat in te richten voor juffrouwen. Men mikte op een beter publiek. Er wordt verteld dat de dochter van de sjah van Perzië er lessen volgde. De chique salons werden in stijl aangepast als klaslokaal en een grote kapel ingericht met vooraan het Mariabeeld van de orde van Sion. De Madonna houdt het kind voor zich uit, alsof ze het aan de wereld schenkt. In een gebouw in de grote tuin werd onderwezen in de schilderkunst en muziek. De school was op deze locatie gevestigd van 1903 tot 1908. Daarna trokken ze naar de Arthur Goemaerelei waar de ‘Dames de Sion’ een nieuwe school met pensionaat hebben opgericht. De school heeft bestaan tot ongeveer 1954. De overblijvende zusters zijn terug naar Marseille gegaan en tot voor enkele jaren kwamen er enkele zusters elk jaar terug naar Antwerpen om de oudleerlingen dag bij te wonen. De dochters van de familie Hertoghe waren ook één van de laatste oudleerlingen.

Het herenhuis op de Mechelsesteenweg 129 werd omgebouwd tot tijdelijke kerk voor de buurt en kreeg zelfs een klokkentorentje op het dak. In 1909 wordt de parochie van de Heilige Geest erkend en in 1927 wordt gestart met de bouw van een nieuwe kerk op de plaats van het herenhuis. Momenteel zijn er nog stichtingen over de hele wereld van de Notre-Dame De Sion. (zie Wikipedia)

Mechelsesteenweg nr 129 Felixarchief OF#6491

Het herenhuis Joostens of Mechelsesteenweg nr. 71

De familie Joostens behoorde tot de rijkste families van Antwerpen. Mathias Joostens (1767-1830) was als eenvoudige ‘boodschapper’ van Zoersel (gehucht Eindhoven) naar Antwerpen gekomen tijdens de Franse Revolutie. Hij gaat zich echter toeleggen op kleinhandel in koffie. Door een schrijffout bij een bestelling van koffie gaat hij steenrijk worden. Het was zo’n bizar verhaal dat het tot inspiratie heeft gediend voor de novelle van Hendrik Conscience ‘Eene 0 te veel’. Het gehucht Eindhoven was voor Hendrik Conscience geen onbekend gebied. Hij heeft er in de buurt ook het verhaal over ‘De Loteling’ horen vertellen. De zoon van Mathias Joostens, Constant (1804-1870) zal de zaak verderzetten met zijn moeder en huwen met Catharina Elsen. Ook een telg van een vooraanstaande familie die ook niet onbekend was in de buurt van de Markgravelei (lusthof in het huidige Hof Van Leysen- Woonzorgcentrum Sint-Gabriël). In 1861 heeft Constant Joostens al een heel groot stuk grond gekocht langsheen de Mechelsesteenweg. In de Hemelstraat (naam afkomstig van een herberg op de hoek met de Mechelse Steenweg) laat hij in 1866 een riante woning bouwen. De tuin loopt door tot aan de Mechelsesteenweg en Hertoginstraat.

Zijn zoon Florent Joostens (1835-1888) huwt met Fanny M.P. David (1837-1915). Zij hebben vier kinderen waarvan de drie jongens jong overlijden. In 1871 laat Florent een riante herenwoning bouwen op de Mechelsesteenweg nr. 71. Dus in het domein van zijn vader. Het ontwerp is van de bekende Brusselse architect Wijnand Janssens (1827-1913). In de tuin laat hij een spektakelzaal bouwen waarvan de architectuur geïnspireerd is op het Parijse Théâtre Royal. Hier werden vrienden en kennissen uitgenodigd. Zelfs de Comédie Française of de Opéra Comique traden hier op. De spektakelzaal is in 1952 afgebroken. Tot nu toe hebben we er nog geen foto’s van gevonden. Weet iemand hier meer over?

Florent Joostens was ook een goed fotograaf. Hij heeft de afbraak van de oude Spaanse wallen en stadspoorten gefotografeerd in het begin van de jaren 1860. Na het overlijden van Florent blijft de weduwe in het grote pand wonen. De dochter Gabrielle (1860-1937) huwt in 1881 met John De Vries. Ze gaan ook op de Mechelsesteenweg nr. 71 wonen. Er zijn geen nakomelingen en een groot

gedeelte van het rijke familiepatrimonium wordt geschonken aan de Stad Antwerpen voor goede werken en de verfraaiing en het gezond maken van de stad. Uit de erfenis van Gabriëles broer Robert zal het Gesticht Joostens voor tbc-patiënten, opgericht worden in Sint-Antonius (Zoersel) en ook aan de verfraaiing van de Grote Markt van Antwerpen wordt gedacht. De familie had een grote kunstcollectie die geveild is in november 1938. In haar testament doet zij ook nog belangrijke schenkingen. Zo krijgt het Museum Plantin-Moretus een gouden snuifdoos met briljanten afkomstig van Burgemeester Loos. Hij heeft ze gekregen van groothertog François Ferdinand voor zijn vertrek naar Mexico. De Heilige Geestkerk krijgt haar diadeem met briljanten voor het Mariabeeld. De kerk bezit verschillende kronen. Mogelijk zijn de briljanten in één van de bewaarde kronen ingewerkt. Dit zou nog moeten onderzocht worden. Een commissie van het Museum voor Schone Kunsten mag schilderijen komen uitkiezen. Bij de veiling horen ook nog twee Minerva's automobielen. In de grote woonkamer van het pand waren 3 grote wandschilderingen aangebracht door de kunstschilder Victor Lagye in 1878. Hij heeft ook de wandschilderingen gemaakt voor de trouwzaal van het Antwerpse Stadhuis. Bij de afbraak van het herenhuis worden de wandschilderingen behouden. Florent Joostens heeft gelukkig achteraan op één van de schilderijen een briefje gehangen waarop hij vermeldt wie er op één van de schilderijen wordt afgebeeld. *La petite tête blonde derrière le maitre de la maison, c'est le portait de ludovic Joostens âge de 10 ans et 9 mois. Le jeune homme habillé en rouge a droite contre la colonne, représente Robert Joostens âgé de 10 ans. L'artiste a peint son portrait dans le personage à barbe à droite au coin.* De schilderijen hangen nu in de directieruimte en vergaderzaal van de school.

Na het overlijden van Gabriëlle en het leeghalen van het pand na de veiling staat het leeg in 1938. Het meisjeslyceum zal de volgende eigenaar worden.

Na WOII gebeuren er verschillende verbouwingen in het grote domein. Er worden nieuwe gebouwen opgericht in de prachtige tuin, en in 1952 worden de spektakelzaal en het koetshuis afgebroken. Kort na 1977 wordt het prachtige herenhuis afgebroken voor een parking voor het personeel. Op 29 oktober 1981 wordt de eerste steen ingehuldigd voor de nieuwe voorbouw Mechelsesteenweg nr. 71. Zoals we het nu nog kennen. Bij de bouw van de nieuwe school kon de directie kiezen tussen een binnenzwembad of ondergrondse parking. Men heeft voor het laatste gekozen en misschien gelukkig. Een zwembad zou nu niet meer voldoen aan de huidige normen.

Café In den Hemel op de hoek van de Mechelsesteenweg en Hemelstraat Felixarchief 40#1404

Mechelsesteenweg nr 71 Felixarchief OF#1874

*Portret Florent Joostens
door Nicaise De Keyser foto archief OCMW*

Portret Fanny David foto archief OCMW
Inv.nr.:MPM.V.II.10.6.003

Gouden snuifdoos collectie Plantin-Moretusmuseum.

Schilderij van Victor Lagy uit het Herenhuis, Mechelsesteenweg nr. 71 foto Alex Elaut

De familie Joostens in de buurt van het Koning Albertpark

Al vlug na het ontstaan van het Belgisch Koninkrijk worden er al landhuizen gebouwd ter hoogte van de huidige Koningin Elisabethlei. De meeste landhuizen van rond 1850-1860 stonden er niet lang. Eind 19de eeuw kwam er een tweede bebouwingsgolf van vooral statige herenhuizen. De familie Von der Becke had het buitengoed 'La Sirène' in de huidige Prins Albertlei aangekocht en laten verkavelen. Er wordt een nieuw kasteel gebouwd tussen het huidige Provinciehuis en waar nu de Jan Van Rijswijcklaan begint. Het oude domein de Gottal wordt verder opgesplitst. Max Von der Becke bouwt in 1911 de nog bestaande 'Gouverneurswoning' (koningin Elisabethlei nr. 26) dat spijtig genoeg staat te verkommeren. Ook de Kreglingers lieten hier nieuwe riante huizen bouwen. Gustave Kreglinger koopt in 1870 een groot stuk grond met lusthof. Na zijn overlijden in 1894 werd ze gesloopt en werd de grond in drie percelen opgesplitst. De familie Good-Engels bouwt het nog bestaande Parkhuis (Kon. Elisabethlei nr. 18), waar sinds kort het ILSA (opleiding muziekinstrumentenbouw) is gevestigd. De weduwe van Gustave Kreglinger, Emilia Walther laat op 78-jarige leeftijd op nr. 16 een riant herenhuis bouwen. Architect Jos Hertogs zorgt voor het ontwerp. In de achterliggende tuin van 100m diep is het koetshuis in de huidige Harmoniestraat. Volgens de bevolkingsregisters woonde ze er met drie meiden en één knecht. Ze heeft er gewoond tot haar overlijden in 1905. Het huis blijft in de familie en Charles Kreglinger doet in 1911 nog verbouwingen. Vanaf 1906 wordt het huis bewoond door baron Adolf Joostens, steeds Maurice genoemd (1862-1910) en zijn zus Alice Joostens. Ze zijn de kinderen van Joseph Edmond Constant Joostens (1830-1875) de broer van Florent van de Mechelsesteenweg nr. 71. Alice had nog twee broers die hoge functies hadden in het Belgisch leger. Emmanuel (baron) was militair attaché, met de graad van generaal in Parijs en Hippolyte, kolonel. De jongste broer Alexandre was ingenieur. De familieleden van deze tak liggen begraven in Stabroek.

Baron Adolf Joostens zegde het zakenleven vaarwel en koos voor een diplomatieke loopbaan. In 1899 werd hij door Leopold II aangesteld als gevolmachtigd minister aan het keizerlijk hof van China. Hij maakte de bloedige boksersopstand, die tegen de Europeanen gericht was, mee. Hij kon ontsnappen en werd als held ontvangen in Antwerpen door burgemeester Jan Van Rijswijck. In het Guldenboek van de Stad Antwerpen is er een vermelding van deze ontvangst. Hij kreeg de titel van baron en in 1913 werd de baron Joostensstraat geopend op de gronden van zijn oom, Alfred Van den Nest. Na de kerkdienst van Adolf Joostens (Maurice) in Stabroek werden 300 broden uitgedeeld aan de armen van de parochie. Hij heeft tijdens de plundering van Peking 2 Chinese kunstwerken kunnen bemachtigen en schenkt ze later aan het Plantin-Moretus museum.

Tijdens WOI was Alice Joostens vrijwilligster verpleegster en in de naastgelegen woning van de familie Good-Engels werden voedselpakketten gemaakt. In 1915 gaat Alice met haar gouvernante wonen in de Mozartstraat nr. 27 (hoek met de Harmoniestraat). Na haar overlijden in 1937 wordt haar woning omgebouwd tot 'Clinique Joostens'.

Achteraan komt een nieuwe vleugel met huiskapel. Er werd samengewerkt met de Eeuwfeestkliniek die gesticht was in 1922 door begoede Antwerpse burgerij. De Gasthuiszusters staan in voor de verzorging van de patiënten.

*Koningin Elisabethlei nr 18 Woning Good-Engels
(foto via Google Maps)*

614

no 104

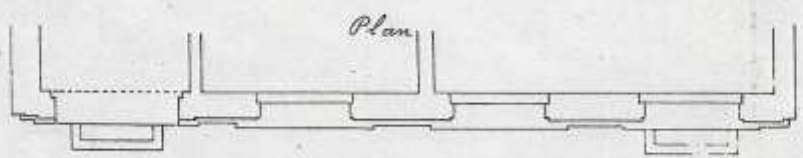
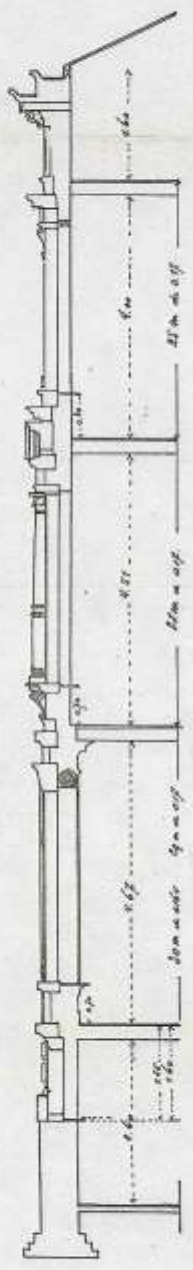
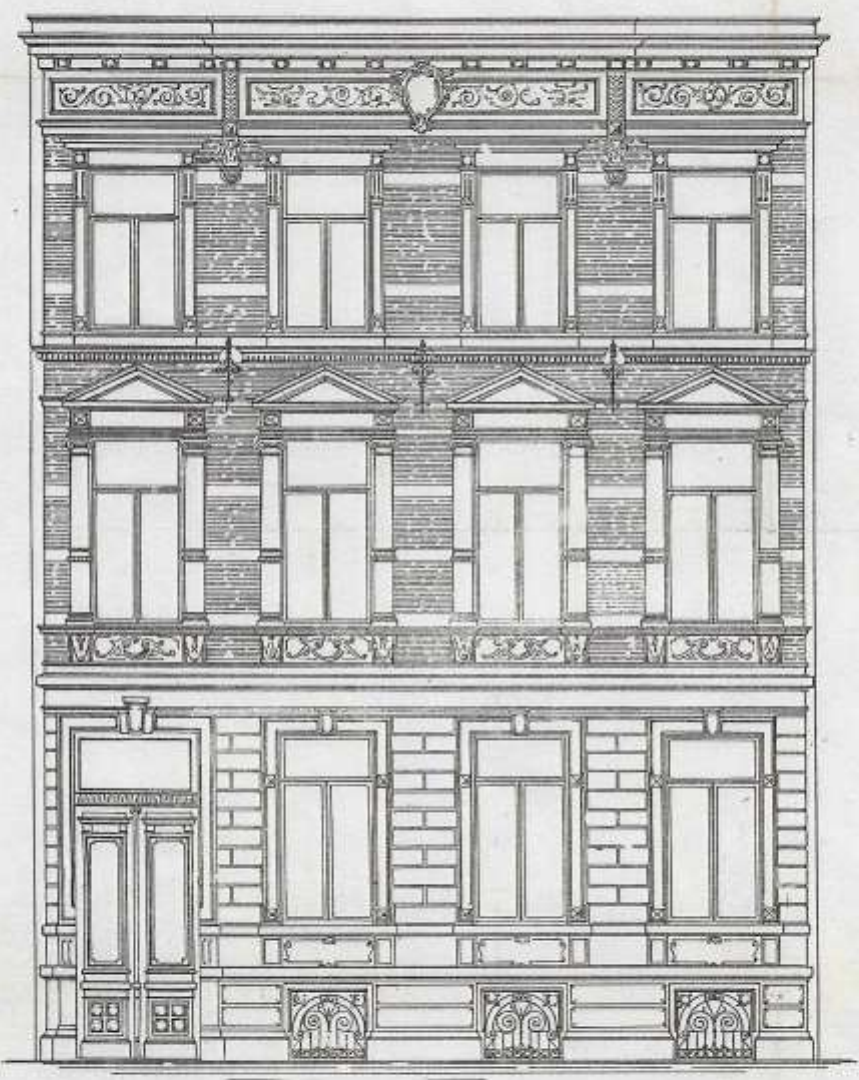
PROJET d'HOTEL A CONSTRUIRE RUE DE LA PEPINIERE N° 7

REZEN OM GEWISSE TOEGANG
NAU OALT TRELATIE
ANTWERPEN 26 April 1894
DE BURGHEESTER
IN BRUSSEL

Amst, le 9 Mars 1894

J. P. P. P.

Coupe

Plan

Echelle de 0.02 p. m.

Koningin Elisabethlei nr 16 Woning Emilia Walther (bouwaanvraag Felixarchief)

Mlle Suzanne GOOD

A l'hôpital établi dans l'hôtel Good, rue de la Pépinière
De gauche à droite : Mlle T. VAN DER MEERSCH, Mme Alfred OBOESSIER,
Mme Georges de BROCKDORF.

L'Œuvre du Secours aux Prisonniers de Guerre en Allemagne
On reconnaît, notamment, de gauche à droite : Mmes et Mlle Alph. de MONTIGNY, Adrienne et Jenny
ROLIN, Madeleine van der HEYDEN, BUYS, Jules WILLEMSE, SCHILTZ, Daisy GANTOIS,
NIEUWLAND, Alice JOOSTENS, Maurice GEVERS-GRISAR, BERTRAND, Léonie GROETAERS,
Robert OSTERRIETHL.

Het maken van voedselpakketten tijdens WOI. Alice Joostens staat bij de dames.

*Mozartstraat nr 27 Kliniek Joostens -
foto collectie Marc Stevens*

*Hoek Mozartstraat – Harmoniestraat met
kliniek Alice Joostens - foto via Google Maps*

Koningin Elisabethlei nr. 16

Tijdens WOII nam de Duitse bezetter de woningen Koningin Elisabethlei 18, 20 en 22 in beslag en vestigde er het hoofdkwartier van de geheime politie. De cellen zijn nog steeds aanwezig in nr. 18. Na de oorlog betrok het provinciebestuur, dat op zoek was naar onderdak na de V-bomschade aan het Gouvernementshotel aan de Schoenmarkt, de panden.

Nr 16 was eigendom van dokter Ludo Van Bogaert (1897-1989), die in 1930 was gehuwd met Marie Louise Scheid, dochter van een Antwerpse reder van Duitse afkomst. Dokter van Bogaert had een grote kunstcollectie waaronder ongeveer vijftig werken van Rik Wouters en ook een collectie zilveren gildebreuken. De schilderijen kun je nu bewonderen in het KMSKA en de mooiste gildebreuken (koningskettingen) in het Zilverhuis in het domein Bokrijk. Als medicus werd hij ook geconsulteerd door Koning Boudewijn. De koning en koningin Fabiola kwamen nu en dan voor een souper in de riante woning vol kunst. Na 8 jaar leegstand en verwaarlozing werd het gebouw gerestaureerd door het Provinciebestuur. Toerisme Provincie Antwerpen heeft er 20 jaar haar infokantoor mogen openhouden. Nu is het terug in particulier bezit, maar zonder tuin. Deze is nu geïntegreerd in de grote groene zone achter het nieuwe Provinciehuis. Hopelijk komt er ooit een verbinding met het Harmoniepark.

Interieur Dr. Van Bogaert-Scheid met zelfportret Rik Wouters. Nu te bewonderen in het KMSKA.

Geraadpleegde bronnen,

Felixarchief, fotoarchief en bouwaanvragen

Brochure Provinciebestuur Antwerpen: het huis Kreglinger-Walther, 2015

APC Magazine (Antwerpse Prentbriefkaartclub) nr. 50

Vlaamse Stam, jg. 37, nr. 3-4, maart-april 2001

Duitse Antwerpenaars, brochure Provinciebestuur, 2013

90 jaar Joostens, OCMW Antwerpen 1995

Archief OCMW- Antwerpen fonds Joostens (Felixarchief)

Museum voor Kunst en Geschiedenis Brussel-archief

25 Années de vie Anversoise

Inventaris Onroerend erfgoed – Vlaamse gemeenschap

Met dank aan:

Marc Van Acker

Marcel Windey

Marc Stevens

Jo Braeken

Luc Florens

De 1ste Auto-Taxivoerster
te Antwerpen.

Eerste vrouwelijke taxichauffeur op de Prins Albertlei rond 1910 - collectie Marc Stevens

Vandalen op onze kerkhoven

In het voorjaar deden we met een aantal lezers van Hertoghe Actueel de Koninklijke Wandeling in Berchem. We bezochten toen ook het mooie kerkhof van Berchem met zijn oude monumenten, genaamd Floraliënhof.

Enkele weken geleden is er lelijk huisgehouden door diefstal van koper en brons. Beelden, deuren, enz. moesten eraan geloven. Een onherstelbaar verlies voor sommige grafmonumenten: 4

levensgrote beelden en 6 kleine bronzen. Nochtans heeft de Stad Antwerpen een onzichtbare lak aangebracht zodat het opsporen van de beelden bij verkoop of laten smelten kan helpen.

Ik denk aan de prachtige pleuranten van beeldhouwer Arthur Pierre aan de grafkapel van Louis Coetermans, bijgenaamd Prins Diamant. De deur van de grafkapel is weg. Het bijna levensgrote beeld van Albert Poels voor de familie Van Riel is van zijn sokkel gerukt. Misschien bestaat het plaasteren model nog in de collectie van het Districtshuis in Borgerhout?

Op 31 oktober is er zoals vorig jaar weer een sereen moment of nocturne op het kerkhof. Zachte muziek en aangepaste verlichting zorgen voor de nodige sfeer om dierbaren te gedenken. Dit van 18.30u tot 20.30u. Te bezoeken via de verschillende toegangen.

Meer informatie bij het District Berchem.

De artikels in deze geschiedenisrubriek worden voor u geschreven en/of samengebracht door Alex Elaut

*Stadsgids van Antwerpen
Erfgoedonderzoek voor Hertoghe Actueel
Desguinlei 70, 2018 Antwerpen
Tel 0478 311253
Alex.elaut@proximus.be*

Wist u dat

De bezits-s

Moet je iets opschrijven, dan doen spellingproblemen zich nogal eens voor. Van automatische spelcheckers kun je je dan niet bedienen.

Soms ben je iets vergeten, soms heb je het nooit geleerd. Met wat opzoekwerk kom je er meestal wel uit. Geen dikke boeken zijn daarvoor nodig tegenwoordig, google schiet met groot gemak te hulp.

Maar, de bezits-s is een ander verhaal.

Constances naam

Inges job

Annemies fiets

Lea's broer

Annes zus

Inez' huiswerk

Dries' step

Berthy's jas

Alex' blog

Tantes chocola

Calais' veer

André's weduwe

Moniques pen

Jeannines hondje

Franks borsteltje

Enkele vuistregeltjes.

Als de naam eindigt op een klinker waarvan de klank zou veranderen als je er een s aan vastplakt dan gebruik je een apostrof. Dus een apostrof voorkomt een verkeerde uitspraak.

Bij Berthy moet de lange klank y blijven bestaan. Daar dus een apostrof toevoegen.

Als de naam eindigt op een s of een andere hoorbare sisklank, dan zet je alléén een apostrof erachter. Dat geldt ook voor Franse namen die eindigen op een s die niet wordt uitgesproken.

Als de naam eindigt op een accent aigu (é) dan moet de s eraan vast omdat dat duidelijk maakt dat het hier een lange klinker betreft.

Wordt de -e uitgesproken als 'uh' zoals bij Inge, dan is er geen sprake van uitspraakverwarring en mag er officieel geen apostrof geplaatst worden.

Ondanks al deze duidelijke regels blijft het m.i. een uitdaging om met uw eigen namen aan de slag te gaan.

NELLY BONGERS

In ons park.

De vraag in de vorige Hertoghe Actueel is beantwoord.

Deze sliertjes zijn de katjes van de tamme kastanje. Die bloeien een 2e keer in augustus en vallen na stuiven af.

Dank je Thérèse.

De hoofdingang van het park werd op een morgen grondig aangepakt. Door de druk van de fietsers, die altijd dezelfde route nemen tussen de letters door, was de grond dusdanig verlaagd dat bij regen de hele ingang in een grote modderpoel veranderde.

Met zwaar geschut werd er hard gewerkt en het resultaat mag er zijn. De overige modderplaatsen bijv. bij de ingang Kolibrie school, konden ze niet mee onder handen nemen omdat zij alleen op verharde stukken mogen werken.

Een tijdje later waren ze er weer, nu met materiaal dat de ongewenste begroeiing langs de paden verwijderde.

Alweer een dank-je-wel van de parkbezoekers.

Tussendoor nog wat snoeien.

Een maand geleden waren er de lang verwachte puttenvullers.

Alle putten in het grasveld werden opgevuld. De mannen waren trots op hun werk maar een beetje teleurgesteld in de wetenschap dat het “toch niet veel zal uithalen”.

Er wordt nu meer gecontroleerd op loslopende grote honden, de boosdoeners. Kom hondenbezitters, neem uw verantwoordelijkheid en houd de instincten van uw viervoeters onder controle. De herfstbladeren zullen de soms heel diepe kuilen onzichtbaar maken, met voorspelbare gevolgen voor wie erin trapt.

Ratten

Als u verrast wordt door een rat die een pad in het Hertoghe park oversteekt, dan hoeft u dit niet meer te melden.

De gedragingen van deze beesten zijn bestudeerd en bekend. Ze volgen altijd dezelfde weg naar hun holen en vroeg of laat komen ze op hun weg de “snoepjes” van de Stad tegen.

De Stad zegt:

“Wij begrijpen dat het niet aangenaam is om die dieren op te merken”.

Als afsluiter deze kanjers bij de Wezenberg ingang.

NELLY BONGERS

Uit in de buurt

Wandelconcerten Sint Laurentius 2024 - 2025

Donderdag 7 November

Amato Ensemble (klarinet & strijkkwartet)

Donderdag 12 December

Herdenkingsconcert 'Constance Teichmann' (zang & orgel)

Donderdag 9 Januari

L'Heure de Musique (kamerorkest)

Donderdag 6 Februari

Fluctus Ensemble (zang, traverso, viola da gamba, theorbo)

Donderdag 6 Maart

Matthias van Custem & Leen Braeckman (gitaar duo)

Donderdag 3 April

Lette Thijs (saxofoon) & Moïra Michelazzo (klarinet)

Donderdag 8 Mei

A'ppella Vocal Ensemble

Donderdag 5 Juni

Udana Quintet (houtblaas kwintet)

Sint-Laurentiuskerk
Markgravelei 93, 2018
Antwerpen
12u30-13u15

info: 0486 67 98 10
masako-honda@hotmail.com
www.st-laurentius-antw.net

Kunst in het provinciehuis – Tussen Licht en Donker

Van 25 oktober 2024 tot 14 maart 2025

Frans Masereel, *L'aveugle* (1957)

In de herfst- en wintermaanden kan je in de kunstinstallatie wandelen van licht naar donker, van oost naar west, van dag naar nacht.

Tussen Licht en Donker toont een 100-tal kunstobjecten uit de collectie van de provincie Antwerpen. Sommige werken gaan voluit voor het licht. Andere hullen zich in duister. Zon tegenover maan. Centraal komt ‘Venice Lightbox (Santa Maria del Salute)’ te staan, een werk van David Claerbout dat slechts zelden wordt getoond. Het monumentale wandtapijt ‘Day and Night’ van Julien Van Vlasselaer, ooit ontworpen voor het vorige provinciehuis, vormt de achtergrond.

Met werk van onder meer David Claerbout - Julien Van Vlasselaer - Sarah De Wilde - Mark Swysen - Jef Verheyen - Henri van Straten - Sofie Muller - Stefan Annerel - Sam Dillemans - Georges Flips - Chantal Chapelle - Jan van der Loo - Jan Dries - Goedele Peeters - Leon De Smet - Jan Vaerten - Leo Reijnders - Mark Verstockt - Narcisse Tordoir - Frie

J. Jacobs - Filip Francis - Gustave De Smet - Jack Godderis - Frans Masereel - Frank Maieu - Fred Bervoets - Luc Tuymans - Pol Mara - Paul Van Hoeydonck - Hugo Heyens.

Tussen Licht en Donker: praktische info

Wanneer: Van 25 oktober 2024 tot 14 maart 2025 tijdens de openingsuren van het provinciehuis: op werkdagen van 8 tot 18 uur (gesloten tijdens weekends, op feestdagen en tussen kerst en nieuwjaar).

Waar: Provinciehuis Antwerpen, Koningin Elisabethlei 22, Antwerpen

Prijs: Gratis

Meer info Meer info vind je op de pagina [Tussen Licht en Donker](#).

BOB DAEMS, BEHEERDER KUNSTCOLLECTIE

kunst@provincieantwerpen.be

M +32 472 98 14 11

SINT-WILLIBRORDUS BERCHEM

GROTESTEENWEG-HEILIG HARTSTRAAT-UITBREIDINGSSTRAAT

38STE INT. KERSTSTALLENTENTOONSTELLING

75 JAAR CHRISTKINDL

Vanaf zondag 15/12/2024 tot en met zondag 5/01/2025

Telkens van 14 tot 17 uur, inkom een vrije bijdrage

Dinsdag 24 december 2024 om 24u00

KERSTNACHTVIERING

Begeleide groepsbezoeken enkel op afspraak guido.troubleyn1@telenet.be

Dit project geniet de steun van District Berchem

Kerststalcomité
St-Willibrordus
Berchem

Berchem

Verantwoordelijke uitgever: Troubleyn Guido, Binherpiksh 2 bus 53, 2600 Berchem

Studio Europa Direct:
In gesprek met Joris Luyendijk
Lonne van Erp interviewt Joris Luyendijk over Europa, over onze samenleving, over ons

4 december 2024 - 20 uur
Provinciehuis Antwerpen
Gratis - Schrijf je in via bit.ly/StudioED-JorisLuyendijk

STUDIO EUROPA DIRECT: IN GESPREK MET JORIS LUYENDIJK

OVER EUROPA, OVER ONZE SAMENLEVING, OVER ONS

EIND DIT JAAR HEBBEN DE AMERIKANEN EN DE EUROPEANEN EEN NIEUW BESTUUR: BLIJVEN WE VRIENDEN? HOE GAAT HET NIEUWE AMERIKA OM MET HET NIEUWE EUROPA? HOE GAAN WIJ ZÉLF EIGENLIJK OM MET EUROPA? EN HOE GAAT EUROPA OM MET ONZE KEUZE?

LONNE VAN ERP LEGT JORIS LUYENDIJK OP DE ROOSTER OVER DEZE BRANDEND ACTUELE THEMA'S IN HET PROVINCIEHUIS OP WOENSDAG 4 DECEMBER.

JORIS LUYENDIJK IS EEN DOORGEWINTERD NEDERLANDSE JOURNALIST EN SCHRIJVER DIE MET EEN KRITISCHE BLIK NAAR EUROPA EN ONZE SAMENLEVING DURFT KIJKEN. HIJ STUDEERDE ONDER ANDERE IN AMERIKA, WAS CORRESPONDENT IN HET MIDDEN-OOSTEN EN WERKTE VOOR THE GUARDIAN IN LONDEN EN SPECIALISEERDE ZICH HIER IN DE BANKENSECTOR EN DE BREXIT. HIJ SCHREEF VERSCHILLENDE BOEKEN OVER HET MIDDEN-OOSTEN, DE FINANCIËLE SECTOR EN POPULISME. IN FEBRUARI 2022 VERSCHIEEN ZIJN MEEST RECENTE BOEK DE ZEVEN VINKJES OVER "HOE MANNEN ZOALS IK DE BAAS SPELEN."

LONNE VAN ERP IS POLITIEK JOURNALIST BIJ VRT NWS. ZE WERKT ER VOORNAMELIJK ALS RADIOVERSLAGGEVER. IN DE AANLOOP NAAR DE VERKIEZINGEN MOCHT ZE ZICH, ZOWEL OP RADIO ALS ONLINE, FOCUSSEN OP BERICHTGEVING VOOR DE "FIRST TIME VOTERS". LONNE HEEFT ROOTS IN DE ANTWERPSE KEMPEN, MAAR ZE WOONT NU IN ANTWERPEN.

HET EVENT IS GRATIS, MAAR INSCHRIJVEN IS VERPLICHT.

Timing

19:30 Deuren open
20:00 Welkom
20:15 In gesprek met Joris Luyendijk
21:30 Receptie
22:30 Einde

Schrijf je in

Bit.ly/StudioED-JorisLuyendijk

[Schrijf je in](#)

WWW.PROVINCIEANTWERPEN.BE • EUROPADIRECT@PROVINCIEANTWERPEN.BE

LELIÈVRE

wine and spirits
— Since 1819 —

Herfst degustatie

zaterdag 16 november 2024
van 13u tot 20u

zondag 17 november 2024
van 13u tot 19u

Zaal "STEDE STANISLAS"
Grote Steenweg 75
2600 Berchem

Beste klant,

wij nodigen u van harte uit
op onze herfst degustatie
van 16 en 17 november

Deze zal plaatsvinden in
Zaal "Stede Stanislas"
Grote Steenweg 75
te 2600 Berchem

In het bijzijn van:

- Philippe Gilbert Domaine Gilbert Menetou Salon Loire
 - Eric Granger Vignobles Despaigne Bordeaux
 - Michel Aroldi Château Dompierre Pauillac
 - Bart Peeters Château de Meursault Château de Marsannay
- Er zal een ruim aanbod aan flessen klaar staan.

Inschrijven:

Wij verzoeken u uw aanwezigheid
aan te kondigen en een dag uit te kiezen.
Stuur ons a.u.b. een bevestiging
met de gewenste dag door naar
patrick@lelievre.be

Wij sturen u dan kortelings de lijst van de wijnen
die zullen openstaan.

Alvast uitkijkend naar een aangename ontmoeting.
Patrick Lelièvre +32 3 233 11 90 +32 475 82 08 55

En nog een paar foto's

Meer info over de buurtkring en zijn activiteiten? Of heeft u ook wat te delen met de buurt?
BuurtkringHertoghe@gmail.com
Buurtcoach Inge Melis 0485 23 05 31

Buurtkring Hertoghe is een initiatief van Nottebohm WZC